

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה: וישלה ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק בעל פרדס יהודה

~ בענין כפילות לשון של פה ~

פה תאמרון לאדני לעשו פה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי: (ל"ב ה') והנה צריך להבין מהו לשון "כה" שאמר יעקב אבינו ע"ה, למה היתה כוונתו, ועוד צריך לדעת מדוע הכפיל לשון זו של "כה", רק ידוע מה שמצינו בגמרא (מס' סוטה ל"ח.) "פה" הכוונה שאמר זאת בלשון הקודש, וכוונת יעקב אבינו ע"ה היתה המשך הפסוק שאע"פ שעם לבן גרתי, מכל מקום גם אצלו לא היה משנה את לשונו והיה מדבר רק בלשון הקודש, וזה היתה כוונתו באומרו "פה" תאמרון לאדני לעשו, היינו שלשונו ודיבורו הוא רק בלשון הקודש, וכן הלשון פה אמר עבדך "יעקב", היינו הוכחה שאפילו את שמו "יעקב", לא שינה, ובמדרש מצינו (ויקרא רבה פל"ב) שעם ישראל זכו לצאת מצרים מכיון ששם במצרים נזהרו שלא שינוי את שמם וכן "לשונם", וממילא בטח יעקב אבינו ע"ה שגם עבורו יעמוד זכות זו, להינצל מכל פגע רע. (פנים יפות) ולפי"ז אם כל כוונת יעקב אבינו ע"ה היתה שיאמרו לו זאת דווקא בלשון הקודש וכהלשון של "פה" שהכוונה בלשון הקודש דווקא, אפשר להוסיף בזה שגם היה כוונה ליעקב אבינו ע"ה לרמז אשר עם לבן גרתי אשר מרומז בזה תרי"ג מצוות שמרתי וכדברי רש"י הק', והנה הרמז של תרי"ג הוא דווקא באופן שגם המאלכים יאמרו ללבן הלשון של "גרתי" בלשון הקודש, ולא בשום לשון אחר, ומשום זה מצינו הלשון של "פה", ועכשיו מובן מדוע הלשון של "כה", מצינו ב' פעמים, מכיון שמצינו בגמרא, (מכות י"ח:) הענין שמצינו בכיכורים ב' פעמים הלשון של "הנחה", והניחו לפני מזבח ה' אלקיך, וכן לשון והנחתו לפני ה' אלקיך, אשר הוא לעיכובא, ומשום זה מצינו ב' פעמים הלשון של "פה" בלשון הקודש, וכוונת יעקב אבינו ע"ה היתה שיהיה זה הלשון לעיכובא, מכיון דמרומז בתוכו ג' ענינים גם ענין הלשון, וכן שם וענין תרי"ג. (שמה זבולון תשפ"א)

~ דרוש בענין פכים קטנים וענין גם חנוכה ~

ויתר יעקב לבדו: (לב כה) ומבאר רש"י הק' בד"ה ויתר יעקב וז"ל שכח פכים קטנים וחרז עליהם: ומצינו בדעת זקנים (חולין צא ע"א) שהביא שהן אמת שדברי רש"י הק' מקורם בגמרא בחולין, מכל מקום יש לזה מקור כבר בדברי המדרש שכתב: אל תקרי לבדו נאר לכדו, שענין חזרת יעקב אבינו ע"ה היתה עבור אותו כד ששכה, וכן מצינו ברבינו בחיי, וז"ל: צדיקים חסים על קמונם, שלא ישלחו ידיהם בגזל, מכל מקום נשאר לנו לבאר מדוע ראה יעקב אבינו ע"ה צורך למסור נפשו ולחזור עבור פך ששכח מצד השני של הנהר, והנה יש כמה מהלכים בדבר זה, וזה אשר יצא ראשונה,

ונבאר כך: דמוכרחים אנו לומר ביסוד ראשון שאותו הפך בוודאי היה לו חשיבות מצד עצמו, ומשום חשיבותו מסר יעקב אבינו ע"ה עצמו לחזור עבורו, והנה מצינו בפרשת ויצא בפסוק (כח יח) וישכם יעקב בפקר ויקח את האבן אשר שם מראשתי וישם אותה מצבה ויעק שמן על ראשה: אשר יעקב אבינו ע"ה הניח שמן על האבן, וביארו בזה הראשונים, הרשב"ם, והרמב"ן וכן בחזקוני דעל ידי שיצק השמן, הרי בזה קידש את האבן, והיה האבן מוכן ומזומן ומקודש להקריב עליו קרבנות, ויש הסוברים שסיבת יציקת השמן, היתה להיכר שיכיר האבן הזאת אם יבוא לשם בשנית, ומצינו בספר שפתי כהן לאחד מגורי האריז"ל הק', שמצא מקור אשר אחרי שיצק יעקב אבינו ע"ה מן השמן נתמלא אותו הפך שמן שוב מעצמו בשמן, ומזה הבין יעקב אבינו ע"ה אשר הפך מצד עצמו יש לו חשיבות מיוחדת, מכיון שראה שהברכה שורה בזה, וממשיך לבאר שבאמת אותו הכד שמן, היה משתמשים בו עבור שמן המשחה, עבור השמכן וכלי המקדש, וכד זה הוא כד לדורות, כמו שמצינו בגמרא בהוריות, (דף י"א.), על פסוק זה לי לדורותיכם, שאותו הפך שמן ישאר תמיד לדורות עולם, ומוסיף השפתי כהן, שזהו אותו הפך שמן שמצינו בספר מלכים, (א י"ז י"ד), וצפחת השמן לא תחסר, וכן אצל אשת עובדיה שמצינו אשר אלישע הנביא אמר לה ויאמר לכי שאלי לך פלים מן החוץ וגו' פלים רקים אל תמעיטי (מלכים ב פרק ד). והנה מרן החיד"א הק' בספרו דברים אחדים (סוף דרוש ל"ב שבת חנוכה) מביא בשם ספר ברכת שמואל להרב קאיידינאב שהביא את דברי השפתי כהן הנ"ל, ומוסיף על זה בספר ברכת שמואל וז"ל ופשוט בעיני שגם אותו הפך נתגלה לבני חשמונאי שהיה חתום בחותמו של כהן גדול הוא אהרן הכהן דכתיב זה לי לדורותיכם לעה"ב ובו הדליקו ח' ימים לצרכם לרמוז שנתקן מדה ח' שהוא הוד והמותר נגנז לעוה"ב, עכ"ל לענינינו, והיינו שהפך של יעקב אבינו ע"ה היתה הפך שמצא הכהן הגדול בבית המקדש, וכותב על זה מרן החיד"א שדבריו הם בבחינת מרפסין איגרא, וגם הוסיף שלא מצא מקור מהיכן למד זאת בעל השפתי כהן, [ובפרט במה שכתב השפתי כהן, אשר בזה נשתמשו במשכן וכליו, הקשה רבינו החיד"א מן גמרא מפורשת, (שבועות דף טו ע"א) כל הכלים שעשה משה משיחתן מקדשתן מכאן ואילך עבודתן מחנכתן, וכן פסק הרמב"ם (פ"א הל' כלי המקדש הי"ב) ולפי"ז יוצא שלא היו צריכים משיחה כלל, מכיון שכבר נעשה בהם עבודה מקודם על ידי יעקב אבינו ע"ה, ומסיים החיד"א בזה"ל ונראה שהוא טעות סופר. אבל לענ"ד בספר שפתי כהן לא מצאתי הלשון כלי המקדש רק הלשון המשכן וכליו, וזה לכאורה היה כן צריך למשיחה, אך הקושיא של החיד"א היה רק לפי מה שראה מהעתקת ספר ברכת שמואל, ואכמ"ל בזה, ועיי"ש

עיניו, ועוד טעם משום שהסתכל בעשו הרשע, וידוע מאמר חז"ל אשר אסור להסתכל בפני אדם רשע, וממילא לפי ב' הטעמים הנ"ל הרי שלעשו יש עוד טענה על הברכות שקיבל יעקב אבינו ע"ה במקומו, דמכל מקום למה גנב לו הברכות, אלא מצינו בזוה"ק על פסוק וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה שִׁבְעַ פְּעָמַיִם (ח"א דף קע"א): והקשה בזוהר הקדוש והאיך היה יכול יעקב אבינו ע"ה להשתחוות בפני עשו שהיה אדם רשע, ומבאר הזוהר הק' שמכיון שגם השכינה הלכה לקראת יעקב אבינו ע"ה, הרי שהיה יכול להשתחוות, מכיון שכוונתו היתה להשכינה, ואם כן יוצא שהגם שיעקב אבינו ע"ה ראה פני עשו הרשע, מכיון שראה גם את פני השכינה, לא כהו עיניו, וזה היה כוונת יעקב אבינו ע"ה כשאמר פִּי עַל פְּנֵי רַאֲיִתִּי פְּנִיךָ, שהגם שראיתי רשע, מכל מקום היה מותר לי, להשתחוות מכיון שהיה זה פְּרָאָת פְּנֵי אֱלֹהִים שזכה לראות גם השכינה הק', ואם כן יש הוכחה שגם יצחק לא כהו עיניו משום הסתכלות בעשו הרשע, כי הרי יצחק אבינו ע"ה ראה גם את השכינה, וראיית פני השכינה מגנת עליו גם כאשר מביט בפני רשע, וכדמצינו אצל יעקב אבינו ע"ה וכאשר יתבאר לעיל, ואם כן מוכרחים אנו לומר שהטעם שכהו עיניו הוא דווקא מטעם הראשון שזה עבור רצון השי"ת שהברכות יקבל יעקב אבינו ע"ה ולא עשו, ואם כן אין לעשו שום טענה עליו, והכל מוכן, והפלא הוא. (ספר בְּדֶרֶךְ אֱלֹשֶׁךְ להגאון ר' אברהם ב"ר ברוך אב"ד באר וזאמושץ דיהרנפורט תפ"ז)

אריכות דברים בענין זה, המו"ל] והנשאר לנו לבאר האיך היה מותר לאלישע הנביא לעשות שימוש בשמן זה, מאחר שכל כולו של השמן היה מעשה ניסים, רק ידוע דאם היה כד מלא שמן, אשר נתמלא מעצמו, אם עדיין היה בכד שמן מקודם אין זה בגדר מעשה ניסים, אלא הוספה על הקיים, ולפי יסוד זה אשר לבאר מה שמקשין העולם על תירוץ הב"י, שביאר שהשמן נתמלא מעצמו, ומקשין דביום הראשון הרי לא היה נס, ומחוייבים לומר בזה, דעיקר הנס היה במה שנשאר שמן בכד, ועל ידי זה היה יכול הכד להתמלאות, ומכיון שכך, הרי שבוודאי שיום הראשון גם נכלל בהנס, ונפלא הוא, (שמח זבולון תשפ"א)

~ ביאור נחמד בענין יכוח יעקב אבינו עם עשו כאן ~
 פִּי עַל פְּנֵי רַאֲיִתִּי פְּנִיךָ פְּרָאָת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצַנִּי: (לג י) והנה יעקב אבינו ע"ה היה רוצה לפייס את עשו הרשע על זה שהוא זכה בברכות במקום עשו, והנה מצינו ג' טעמים מדוע יצחק אבינו ע"ה כהו עיניו, ומצינו בזה במדרש (כ"ר ס"ה ח) שהטעם הוא כדי שיזכה יעקב אבינו ע"ה בהברכות, ממילא היה זה משמים דווקא, כדי שיזכה יעקב אבינו ע"ה בברכות, ואם כן אין לעשו שום טענה כלפי שמיא על זה, ולא על יעקב אבינו ע"ה, מכיון שמשמים סובבו גייקא שהברכות ילך ליעקב אבינו ע"ה, אבל מצינו עוד ב' טעמים במדרש בענין זה, מדוע כהו עיניו, אחד מכיון שהוא הציץ בְּשִׁכְיִנָּה, היינו מכיון שיצחק אבינו ראה את השי"ת בזמן הַעֲקִידָה, וכהו אז

מור העובדות

**** הפיתקא שהיה כתוב בו זמן הגאולה ****

הסתדרו כולם בבתיהם מחשש שכוונתם היתה למלחמה, וכן נעלו את שערי דלתות העיר, וכאשר התקרבו פלוגת החיילים להעיר, יצאו לקראתם קציני הצבא של העיר מוסקובה, ושאלו לשלומם, ומה מטרת ביאתם בעיר, וכאשר ראו שכוונתם היתה רק לעבור דרך העיר, מבלי להתעכב יתר על המידה, נפתחו שערי העיר עבורם ונתנה להם הרשות לעבור בעיר מוסקבה, וכאשר נכנסו להעיר נכנסו בשמחה גדולה, ואף היו משוררין בכלי נגינה, מתוך שמחה, בעת אשר נכנסו להעיר החליטו להתעכב בעיר ללינת לילה, ולמחרת היום, להמשיך בדרכם, והמשיך הזקן וסיפר שהיו אותו החיילים מטילים אימתם על כל מי שראו בעבור שהיו אנשים גבוהים וחזקים וכו', גם הוא המשיך הזקן פחד מאוד, והלך להאכנסניא המלונית אשר נח שם בלילות, והיה לו חבר שהיה נח איתו באותו חדר, ומכיון שהפלוגות של החיילים האלו החליטו לעצור הליכתם למנוחת הלילה, לקחו את כל הבתי אכסניא וכו', ומילאו אותם עם פלוגת החיילים, גם לאותו החדר שנחו שם הזקן וְחִבְרוּ, הכניסו ב' חיילים שהיו צריכים לנוח איתם בלילה,

הרה"ק רבינו רבי יהודה צבי מסטרעטין זיע"א, ובנו רבינו אברהם מסטרעטין זיע"א, היו מן הצדיקים המפורסמים מאוד בדורם, ומן המעניינים להביא מה שכתב עליהם רבינו ר' חיים האלברשטאם מצאנו זיע"א, בעל הדברי חיים בספרו שו"ת דברי חיים חו"מ ח"ב סי' ל"ב, [כשרן בענין הירושה בסטרעטין]. וז"ל: מחמת גודל קדושתם ויראתם נשמעו דבריהם בכל הגליל, וינהו אחריהם ללמוד תורה ויראה מהם, ושאלו מהם עצות, כאשר ישאל איש בדבר האלוקים, כי היו בעלי רוח הקודש ותפילתם ודיבורם בקדושה עשו פרי. עכ"ל הק' של בעל הדברי חיים בתשובתו...
 כאשר נסעו הצדיקים הקדושים הנ"ל יחדיו על פני העירות לחזק את אחינו בני ישראל, הגיעו למדינת בסרביה, ושם שמעו סיפור נאחד מן הזקנים אשר באותו המקום, וכה סיפר: אשר בצעירותו היה סוחר גדול, ולצורך פרנסתו היה נוסע לעיר מוסקבה, לצורכי מסחר וכדומה, ויהי היום באחד מן הימים בימי השוק, שמעו אשר פלוגה גדולה של חיילים מאחד המדינות הולכים לעבור בעיר שם, ומכיון שלא ידעו כוונותיהם כלל, פחדו אנשי העיר מוסקובה מאוד שמא כוונתם להילחם בבני העיר, בהתקרב הזמן שאותו פלוגת החיילים היתה צריכה להגיע להעיר,

פרד'ס יהודה - שמח זבולון

והנה, רק נכנסו החיילים לחדרו של הזקן, וכאשר נפל פחדם עליו, נירגע הזקן קצת מכיון שראה שפלוגת החיילים הולכת עם ציצית, מה גם שהיו בשמחה גדולה, והיו מזמרים ומשוררים, אבל עדיין היה לו ולחברו פחד לדבר עימם מטוב עד רע, בבוקר ראה הזקן האיך שהחיילים מתפללים, ואח"כ ראה האיך שהולכים לרכיבה בשמחה רבה, ויהי לעת הערב השני השתוממו הזקן וחברו לראות שהחליטו החיילים לחזור שוב לעוד לינת לילה, ומה גם אשר כעת היתה פניהם שבורים ורצוצים, וללא השמחה ששרתה עליהם ביום האתמול, ומכיון שראה הזקן וחברו, האיך שהם מתפללים ומקיימים מצוות, שוב לא היה להם פחד כלל, והלכו לשאול את החיילים ב' דברים האחד מדוע החליטו לחזור, והב' מדוע אתמול ראו עליהם שמחה עצומה, וכעת נהפך לאבל מחולם,

ויענו החיילים ויאמרו: האמת נאמר אשר אנו משבט בני משה, והוא מן השבטים הנדחים, ומכיון ששמענו כרוז בשמים שעלינו לצאת לדרך לארץ ישראל, מכיון שנתעוררו רחמים בשמים להביא הקץ והגאולה, מיד יצאנו לדרכינו לצד ארץ ישראל, ולהגיע לשם, ולהתכונן ולעשות כל המצטרך לעת הגאולה, וכך יצאנו לדרכינו מלאים בשמחה עצומה, על הזכייה שיש לנו, ועל הגאולה המתקרבת, אך כאשר הגענו לעיר הזאת, ומכיון שהיו כמה חטאים בעם ישראל, והם עיכבו הגאולה, שמענו כרוז האומר, שאין זה זמן הגאולה, ויכולים אתם לחזור למקומך הקבוע לכם, ומשום זה אנו בדרך לחזור, וגם פנינו נפולות מן הטעם הנזכר,

הזקן וחברו השתוממו עד מאוד למשמע אוזניהם, והחליטו שצריך לקום ולעשות מעשה, שלא יווצר מצב, שיהיה עוד פעם שעת הכושר, ובגלל מיעוט, לא יבוא הגאולה ח"ו, הילכך ביקשו מאותם חיילים בני משה, רשות לספר הדברים שראו עיניהם, וגם ביקשו מן החיילים שיתנו סימן לפגישתם זה, והחיילים הסכימו מיד לשני הדברים, ואף נתנו להם כתב שיהיה בידם לסימן אשר נפגשו יחדיו, והוסיפו החיילים אשר בזמן קידוש לבנה, יוציאו הכתב וכל מי

שיסתכל בו יראה בזה הדף כל מה שעבר עליו עד היום, ומה גם מה יעבור עליו בכל הזמנים, ומה צריך לעשות בשביל מצבו, הזקן וחברו הודו נרגשות לפלוגת החיילים, ולקחו הפתק המיוחד, ואז כמה ימים לפני קידוש לבנה, והחליטו מכיון שהם סמוכים לעיר נעשכיו, יהיו שם עד מוצאי שבת וישארו עד קידוש לבנה, הם סיפרו על המאורע, וגם הגידו שיש בידים דף מיוחד לזמן קידוש לבנה, אשר כל המעיין בו, יראה את כל הצטרכויותיו, וכל מה דעובר עליו וכו', וכך הגיעו כל אנשי העיר להביח"ג הגדול של העיר לזכות ולראות בהפתק מה מגלה להם הפיתקא קדישא מן השמים, בזמן של קידוש לבנה,

ויהי כאשר שמע הרה"ק רבינו ר' מרדכי מנעשכיו זיע"א, אף הוא מאותו פתק פלאי, אשר אנשים שוחחו על גילויים עצומים שהיה להם בהפתק, החליט ללכת לבדוק הדברים מקרוב, וגם הוא הגיע דווקא בזמן קידוש לבנה, וכה הסתכל הצדיק בהפתק שנתנו החיילים בני משה על אודות כל עניניו, והנה כאשר ראה רבינו הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיו זיע"א, את הפתק, התבונן בזה זמן רב, ואז לקחת קצת אש, ושרף הפתק לגמרי, וכאשר ראה השתוממות כולם, סיפר להם דברים כהווייתן, וכה ביאר רבינו הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיו זיע"א,

אשר זהו אמת אשר בהכתב יכולים לראות כל אחד את צרכיו והצטרכויותיו, ואין החי יכול להכחיש את החי, אבל כאשר הגיע להתבונן בדבר, ראה שהרמזים שם עמוקים מני ים, ולאחר התבוננות ברורה, ראה הכל עד סוד זמן קץ הימין, ומכיון שכך החליט שהפתק חייב שריפה, מכיון שסכנה היא לגלות זמן הקץ, ואז הבינו כולם דרגת הצדיק, וכן ראייתו למרחוק, וכולם קיבלו דבריו הק' ללא עוררין,

הסיפור הזה סיפר אותו הזקן בעל העובדא עצמו, לרבינו הרה"ק רבי צבי יהודה מסטרעטין זיע"א, בעל מחבר ספה"ק "דגל מחנה יהודה", ובנו רבינו אברהם מסטרעטין זיע"א, וזכות כל הצדיקים יגן עלינו במהרה בימינו אמן.

תפילין רש"י ור"ת של אדמור"י הוסיאטין וי"א שירשו מהריוניער נכתבו ע"י ר' אפרים סופר של הבעש"ט והר"י משה פשעווארסק כשרים ונהדרים רק לרצינים, סידור ישועות ישראל הפרטי של הרה"ק ר' יעקב לייזער מפשעווארסק זצוק"ל \$4500 ש"ס זיטאמיר שלם ונכרך \$6000 סעט חומשים עם אור החיים זיטאמיר, \$7500 סידור אור לירשים זיטאמיר \$18000, מכתב כת"י הגאון ר' חנוך הענדל אינג' בעל המרחשת נדיר מאוד, שתי מכתבים של האמרי חיים מוויניץ להעסקן ר' יצחק לעווין אודות הצלת הרבה יהודים מאחורי הברזל, 2 פסקים כת"י עם חתימות מהגאון ר' עקיבא איג'ר, ספר חסידים באויל שז"א \$2000, ספר יד שאול על הל' שבועות דפו"ר עם הגהות הגאון ר' גרשון ליטש סג"ל רוזנבוים בעל משיב דברים \$2000, ספר שו"ת מעשה נסים פאריז תרכ"ז עם חתימת וחתימות הר"י נחום דוב בער פרידמאן נכד הרה"ק מרוזין, ספר שו"ת חוט השני עם חתימת הגאון ר' יוסף רייזין מטעלו בעל שארית יוסף \$600, אוהב ישראל אפ"ט דפו"ר \$2800 שו"ת מים חיים זיטאמיר, ספר דברי יהושע מאניסטרטש דפוס ראשון בארדיטשוב, מכתב מאת הגאון ר' אליעזר ראבינוביץ המינסקער גדול, מכתב מהגאון מראגאטשוב לחתנו הר"י ציטרין, \$3500 מהרה"ק ר' ישראל מהוסיאטין, מהרה"ק ר' יחזקאל מאוסטראווצא, מהגאון ר' שך, מהגאון דבר אברהם מקאוונא, מהגאון ר' הענקין, קוויטל שכתב החזון איש על אחורי מכתב שנשלחו לו, תשובה בהלכה מהגאון ר' יצחק יהודה טרונק אב"ד קוטנא להרה"ג ר' ישראל ניסן קופערשטאק שכותב וחותר בחזרה תשובה בעל שו"ת עני בן פחמא \$800 ספר אדמת קודש שייך להגאון ר' אברהם פאם, ספר עם חתימת הגאון ר' יעקב קמינצקי, אוסף של 8 תיקים מסמכים ומכתבים משנת תר"פ עד תשי"ב של מוסד צדקה בירושלים \$2500, מאות גיטין שסידר הגאון ר' יוסף תאומים עם חתימתם של ב"ד \$2000 15 ספרי קבלות משנת תר"פ של מס חבר לרבני אגודת הרבנים \$2500 ספר משכיל אל דל שייך לבעל מענה שמחה ממאטערסדארף ובנו הר"י שמואל, ספר אבל כבוד הספר על ר' שלמה קלוגער וחתימות הר"י \$1200

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 אלי חיים טייטלבוים מבערגסאם חמיו של הרה"צ ר' מיכאל בער ווייסמאנדל

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצא ולספרים עתיקים וכתבי יד למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש הגליון מוקדש לקבלת הגליון pardesyehuda1@gmail.com 718 4388414 Seforim World 4403 16 Ave Brooklyn NY 11204